

SUCCULENTA

MAANDBLAD VAN DE NEDERL-VEREENIGING VAN VETPLANTENVERZAMELAARS
OPGERICHT 16 JUNI 1919 - GOEDGEKEURD BIJ KONINKL. BESLUIT VAN 15 SEPT. 1927.

Stukken voor de Redactie
te zenden vóór den 15en
der maand aan:

G. D. DUURSMA,
Achter de Hoven 114 bis,
LEEUWARDEN.

Redactie:

G. D. DUURSMA.
J. M. VAN DEN HOUTEN.

Girorekening
No. 133550 - HEESCH bij Oss.

Alle correspondentie te
richten aan het Secretariaat
Adres:

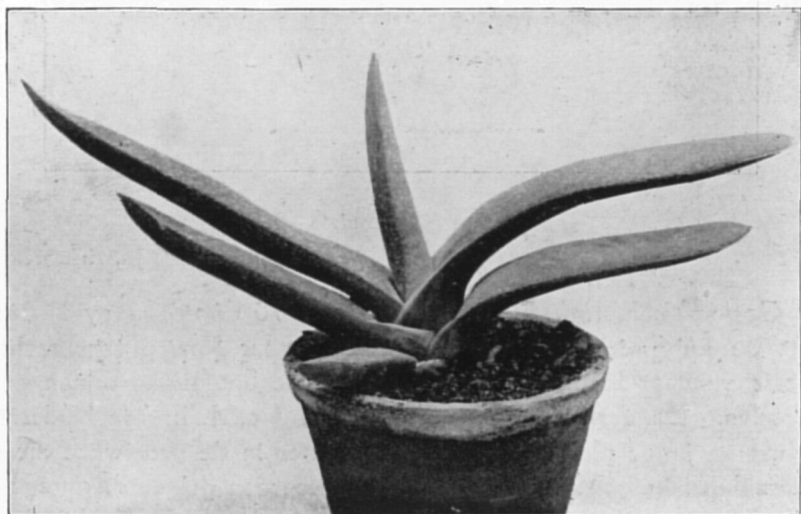
Mej. M. C. KARSTEN,
TERBORG.

Hoofdbestuur: CHR. DE RINGH, *Voorzitter*, Hilversum, van Ostadelaan 23;
Mej. M. C. KARSTEN, *Secretaresse*, Terborg; S. P. C. VAN ROMUNDE, *Penning-
meester*, Heesch bij Oss; G. D. DUURSMA, Leeuwarden, Achter de Hoven 114 bis;
J. M. VAN DEN HOUTEN, Rotterdam, Mathenesserlaan 364.

MOOIE GASTERIA'S.

Sect. IV. *Caulescentes*.

Tot deze groep behooren eenige der mooiste Gasteria's. Voor-
eerst *G. bicolor* Haw. (= *Aloë bicolor* Roem et Schuit) in 1825
uit Zuid Kaapland naar den botanischen tuin te Kew overgebracht.
In liefhebberscollecties treft men deze soort zelden aan, zoo hier
en daar ziet men ze nog in botanische tuinen. De 15—23 c.M,
lange, 2 a 3 c.M. breede bladeren staan in twee rijen dicht bij

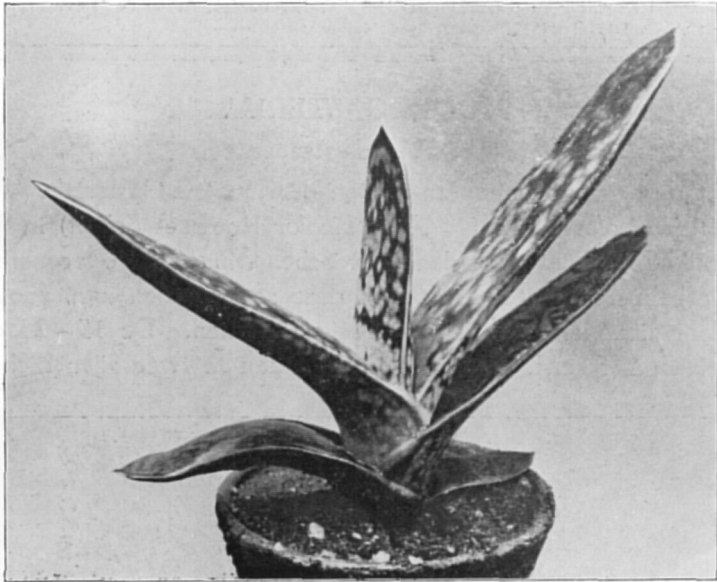
Gasteria Zeyheri.

Foto Friedr. Ad. Haage Jr., Erfurt.

elkaar gedrukt, zoodat de binnenste een bijna verticalen stand aannemen.

Gasteria Zeyheri Bak (= *Aloe Zeyheri* S. D.) is een forsche plant, met 20—23 c.M. lange, 2 à 2 1/2 c.M. breede en 6—8 m.M. dikke, grijsgroene zwak bestippelde bladeren. In de literatuur is over deze soort niet veel te vinden, des te meer verheugt het ons, dat Fried. Ad. Haage Jun. een mooie foto ter reproductie beschikbaar stelde.

Verwant aan *G. Zeyheri* zijn *G. planifolia* Bak, *G. spiralis* Bak, en *G. retata* Haw. alle groote zeldzaamheden in onze collecties,

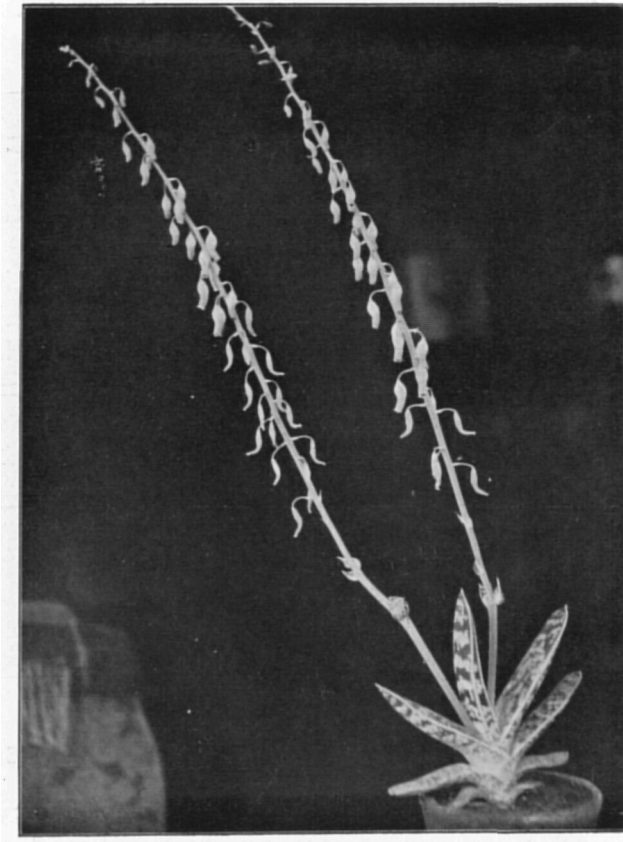
Gasteria maculata.

Foto Friedr. Ad. Haage Jr., Erfurt.

Gasteria colubrina N. E. Brown, in 1870 door Harry Bolus uit de kuststreek van de Kaapkolonie naar Kew overgebracht, heeft vandaar haar weg naar verschillende botanische tuinen gevonden. Ds forsche, 25 c.M. lange en 3 c.M. breede bladeren staan bij jonge planten in twee rijen, later in de groeiwijze meer spiraalvormig. De bladeren zijn donkergroen gekleurd, onregelmatig met ovale min of meer in elkaar verloopende vlekken bedekt, aan de bovenzijde vlak of iets gewelfd, aan de eene kant meest hielvormig. De tot een meter hoog wordende bloemstengel

draagt slechts weinige bloemen, welke aan het onderste gedeelte koraalrood, overigens grijsgroen gekleurd zijn.

Gasteria picta Haw. (= *Aloë Boureana* Roem. et Schuit — *A. Bowieana* S. D.) in 1827 door Bowie uit Zuid Kaapland naar Kew overgebracht heeft 25—35 c.M. lange, 4—5 c.M. breede, gaafrandige bladeren, welke tot een spiraalvormig roset gerangschikt zijn. De top van het blad eindigt in een driehoekige, fijn-

Gasteria maculata.

Foto Mevr. Luysterburg-Meys, Bussum.

getande spits; de kleur der bladeren is glanzend zwart groen, met witte ronde vlekken, welke zeer onregelmatig in onduidelijke dwarsbanden samen loopen. De tot één meter lange, veelal vertakte bloemstengel draagt 2 c.M. groote bloemen welker buik

bleekrose van kleur is, terwijl de bloembuis een groenachtigen tint heeft. De variëteit *formosa* S. D. (= *Gasteria formosa* Haw.) gelijkt in alles op den typevorm, doch de bladeren zijn veel smaller, n.l. $2\frac{1}{2}$ c.M.

Gasteria maculata Haw. (= *Aloë maculata* Thunb, = *Aloë obliqua* Haw. = *Gast. obliqua* Haw. = *Aloë maculata* var. *obliqua* Ait. = *Aloë lingua* Ker.) werd begin 1800 door Thunberg langs het kustgebied van Zuid Kaapland ontdekt, en behoort thans tot de mooiste en meest bekende *Gasteria*'s. De 16—20 c.M, lange, $4\frac{1}{2}$ —5 c.M. breede bladeren staan steeds in twee rijen,

Gasteria pulchra.

Foto Friedr. Ad. Haage Jr., Erfurt.

zij zijn tongvormig, ongelijkzijdig-driekantig, stomp of kort gespitst, gaafrandig en in een kraakbeenachtigen punt eindigend. De soms iets gedraaide bladeren zijn frisch groen van kleur, dikwijls purperachtig overwaasd en met talrijke, witte in elkaar overgaande vlekken bestrooid. De mooie roode bloemen hebben een groenen spits.

Behalve den typevorm kent men ook nog de var. *fallax* Haw. (= *Aloë maculata* var. *angustior* S. D.) en var. *Dregeana* Berger.

Na verwant is de eveneens veel voorkomende *Gasteria pulchra*

Haw. (= *Aloë maculata* var. *pulchra* Ait. = *Aloë pulchra* Jacq. = *Aloë obliqua* D. C. = *Aloë maculata* Ker. — *Aloë foliis linguiformibus variegatis* Mill.) In verschillende verzamelingen treft men *G. pulchra* en *G. maculata* met onderling verwisselde namen aan. Aan de hand van beide duidelijke afbeeldingen zal men nu gemakkelijk kunnen bepalen hoe de juiste naam moet zijn.

Gasteria pulchra heeft 20—30 c.M. lange, slechts 2 1/2 c.M. breede, zwaardvormige, lang en fijn toegespitste, aan den top hoornachtig gerande, gladde, donkergroene bladeren, met talrijke, dicht bij elkaar staande, meestal in elkaar vervloeiende witte vlekken. De tot 90 c.M. lange, vaak vertakte bloemstengel is getooid met een dichten tros helroode, meestal groengestreepte bloemen.

Om haar mooie gevlekte bladeren en milden bloei behooren *G. maculata* en *G. pulchra* niet alleen tot de beste succulenten, maar zijn het ook waardevolle kamerplanten. Niet zelden prijken krachtige planten met twee groote bloemstengels tegelijk, en daar eiken dag maar een of twee bloempjes ontluiken, duurt het lang voor de geheele bloemstengel is afgebloeid.

Na verwant is nog *Gasteria marmorata* Bak., welke evenwel slechts zelden wordt aangetroffen.

(Wordt vervolgd).

G. D. D.

MAMILLARIA MICROCARPA ENG.

Onder de importen, die ik verleden jaar uit Arizona toegezonden kreeg, bevonden zich ook eenige Mam. microcarpa Eng. Tot nog toe ziet men die heel weinig in de verzamelingen, wat zeer jammer is, want het is één van die planten, die door hun mooie vorm en prachtige bedoorning zeker een plaatsje in iedere liefhebbersverzameling verdienen. 1) Ik zeg liefhebbersverzameling, omdat ze in de cultuur niet erg gemakkelijk zijn. Voor den kweeker is dit natuurlijk een groot nadeel. Ze groeien te langzaam en zijn daarbij nogal kieskeurig: Ze houden wel van warmte, maar tegen felle middagzonbestraling zijn ze niet bestand. Daarbij komt nog, dat ze zeer gevoelig zijn voor vocht. Als men vocht toedient moet men er zeer zorgvuldig op letten, dat het lichaam

1) Men vergelijkte ook beschrijving en afbeelding in het Mei-nummer van deze jaargang (bladz. 115 en 116).

niet nat wordt, want dat heeft zonder uitzondering nadeelige gevolgen. Na meerdere keeren bezwijkt de plant onherroepelijk. Voor een liefhebber-kweeker is dit natuurlijk geen bezwaar; die heeft tijd en gelegenheid genoeg om iedere plant afzonderlijk met een gieter langs den rand van de pot te behandelen. Bovendien verzorgt de liefhebber zijn planten persoonlijk. Voor een kweeker, die er een bestaan uit halen moet is dit alles veel te tijdroovend

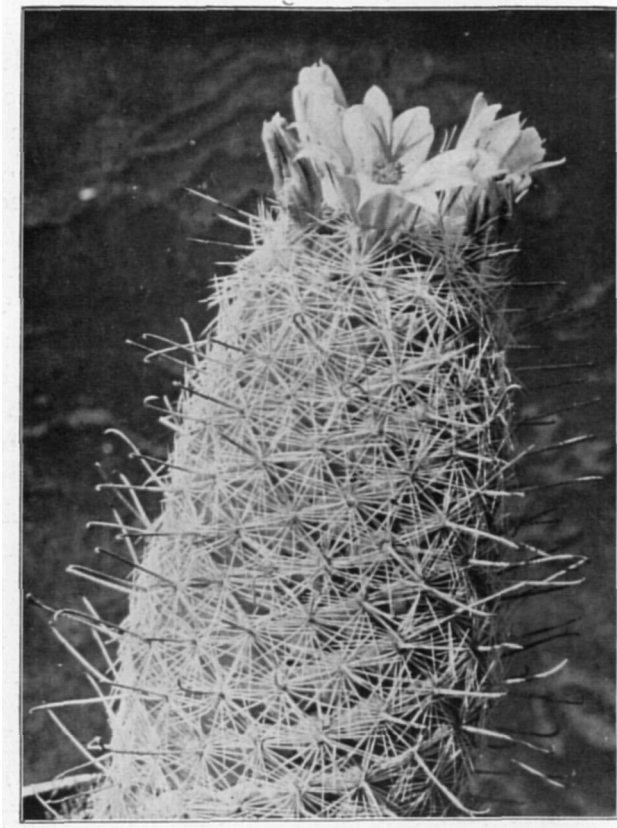
Mamillaria microcarpa Eng.

Foto J. G. Y. Meyer, Amsterdam.

en de jongens, die meestal voor het gieten zorgen, doen dit veel te mechanisch. Alles wordt op dezelfde manier nat gemaakt. Dit is waarschijnlijk dan ook de reden dat men dit mooie exemplaar zoo weinig aantreft. Ziet men een bloeiende plant, dan weet ik zeker dat iedereen zijn best zal doen om ondanks alle

moeilijkheden die ik hierboven opsomde, zoo'n exemplaar te bemachtigen. Voor dengene, die probeeren wil er een op den kop te tikken volgt hieronder de beschrijving:

Lichaam: Mooi regelmatig, meestal enkelvoudig, hoewel soms aan den voet enkele spruiten komen. De kleine exemplaren zijn kogelvormig, daarna worden zij eivormig en de grooten zijn cilindrisch. Van boven eenigszins verdiept, met witte wol bekleed

Mamillaria microcarpa Eng.

Foto J. G. Y. Meyer, Amsterdam.

en overdekt met prachtige roode doorns. Het bloeiende exemplaar (zie foto II) is 10 c.M. hoog en 5.5 c.M. breed. De niet bloeiende plant, die de cilindrische gedaante heeft is 16 c.M. hoog en heeft een breedte van 6,5 c.M. (zie foto I). Dit is een zeer groote plant want in de literatuur heb ik zulke afmetingen niet kunnen vinden. Daar wordt aangegeven 6—8 c.M. hoog.

Tepels: Deze zijn ongeveer 5 m.M. lang, eivormig tot cilindrisch. Aan den basis iets breder, van boven rond. Staan eenigszins schuin naar boven gericht ten opzichte van de lengte-as van het lichaam. Hoek $\pm 110^\circ$. De onderste tepels zijn grauwgrijs in tegenstelling van de jongere, die een groene kleur hebben.

Oksels: kaal.

Doornkussen: Dit is cirkelrond ongeveer 1 m.M. in diameter, met weinig wolpluis bedekt, waartusschen enkele borstelachtige haren zijn ingeplant.

Randdoorns: Groot aantal; wisselend in aantal en lengte n.l. 15—30. Lengte varieerend van 6 tot 12 m.M. De horizontaal gerichte zijn het langst, de onderste zijn korter, de naar boven gerichte zijn het allerkleinst. De doorns zijn zeer stijf, wit van kleur. De langste zijn scherp en aan den punt bruinachtig gekleurd.

Middendoorns: Drie in getal. De grootste tot 2 c.M. lang, bruinzwart van kleur aan den top, naar onderen lichter wordend. Deze staat loodrecht op het vlak, dat door de randdoorns gevormd wordt. Hij is zeer zwaar gebouwd, aan den basis iets verdikt en aan het topeinde haakvormig omgebogen. In de jeugd is deze middendoorn karmozijnrood van kleur aan den top naar onderen toe in wit verloopend. Verder twee middendoorns, welke niet minder zwaar en ook niet korter zijn. Deze hebben een lichte kleur met lichtbruin gekleurde top en basis. Ze zijn beide naar boven gericht. Ze zijn aan den top niet gebogen maar recht.

Rand- en middendoorns vallen op rijperen leeftijd gemakkelijker af.

Bloem: De bloemen verschijnen zijdelings aan den top der plant in een onvolkomen krans. Lengte ± 2 c.M., breedte ± 2.5 e.M.

Bloemdek: Trechtersvormig. Buitenste bloemdekblaadjes ovaal, stomp met fijne franje, binnenste aan de binnenzijde vuurrood met witte rand, aan de rugzijde roserood met donkerder middenstreep. Deze hebben een spitse top. De allerbinnenste zijn soms van fijne tandjes voorzien.

Meeldraden: Deze hebben ongeveer de helft van de lengte der bloembuis. De helmraden zijn wit en de helmknopjes zijn van een prachtig chromaatgele kleur.

Stijl: steekt ver boven de meeldraden uit. Hij is van onderen wit en loopt naar boven toe in rose wit.

Stempels zijn wisselend in getal, Soms 7, maar ook met 8 mooie zachtgroene kleur; draadvormig.

Vrucht: Een besvrucht, knotsvormig. Lengte 2 c.M. grootste diameter 4 m.M. kleur: scharlakenrood.

Zaden: Deze zijn zeer klein (vandaar de bijnaam: microcarpa van het Grieksche mikros = klein en karpos = vrucht) nauwelijks 1 m.M. zwart, glanzend, van heel kleine putjes voorzien.

Groeiplaats: Texas, Arizona Sonora en Chihnahna.

Synoniem: Mam. microcarpa Eng. 1848.

Mam. Grahamii Eng. 1856.

Wie zich Mam. microcarpa Eng. wil aanschaffen zorg er voor, dat het hem niet gaat, zoals degene die denkt Mam. bocasana Pos. te koopen en met Mam. Kunzeana Böd. & Quehl thuiskomt. Op Mam. Grahamii Eng. lijkt n.l. zeer veel Mam. Carretii Reb. Deze heeft echter veel kleiner aantal doorns nl. 14 geelwitte randdoorns en maar 1 middendoorn.

A'dam, September '32.

G. M.

UIT ONZEN LEZERSKRING,

De heer J. Louwe, Rotterdam, zond ons een serie keurige foto's, en schrijft daarbij: ik zend u deze foto's, mede naar aan-

Groep *bloeiende Cactussen*
uit de collectie van den heer J. Louwe te Rotterdam

leiding van mijn schrijven in het leekenhoekje" (zie Meinummer „Succulenta" bladz. 124). dat ik reeds jaren niet meer in het voorjaar, doch in het najaar verpot. Uit deze foto's moge blijken,

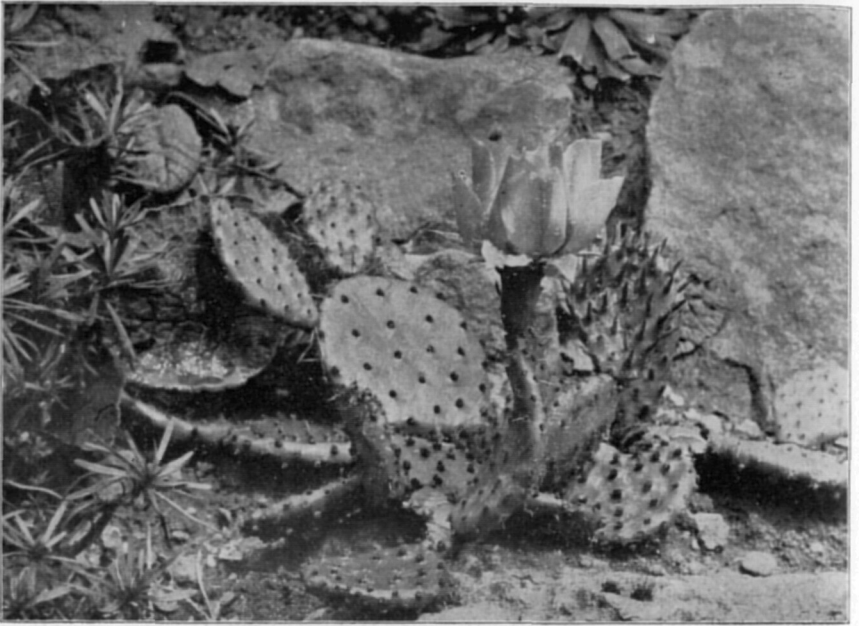
Groep bloeiende Cactussen

uit de collectie van den heer J. Louwe te Rotterdam.

dat de planten het goed hebben". Wij plaatsen hiervan ditmaal twee groepjes, de andere foto's hopen wij bij gelegenheid op te nemen, daar ze te mooi zijn om ze zonder begeleidende artikels te reproduceeren.

Winterharde Opuntia.

De heer J. Meihuizen te Amersfoort stuurde ons een foto van een bloeiende *Opuntia polyacantha* (= *O. missouriensis*) welke reeds gedurende acht jaren onafgebroken buiten in den rotstuin staan, 's Winters wordt de plant door een glazen afdakje (dus aan twee kanten open) tegen te veel regen beschermd. Verleden jaar (1931) gaf hij in Juli voor de eerste maal een bloem van een uiterst fijne groengele kleur, \pm 6 c.M. in doorsnede.

Opuntia polyacantha

op den rotstun van den heer J. Meihuizen te Amersfoort.

De bloem was ruim drie dagen mooi, gedurende welke hij geen zon, maar wel zeer veel regen gehad heeft.

Cereus peruvianus in Indië.

Hierover schrijft Mr. E. E. G. Joakim te Batavia: De *Cereus* waarvan ik u hierbij een foto doe toekomen, wordt in geheel Indië, vooral langs de heete kuststreken zeer veel aangetroffen. In de omstreken van Batavia heeft men hiervan heggen en soms laten de inlanders er een doorgroeien, zoodat de plant een hoogte van circa 2 a 3 meter krijgt. In de bergstreken gaat deze *Cereus* minder goed, maar ik schrijf dat toe aan het hooger vochtgehalte van de atmosfeer en de meerdere regens. De plant waarvan ik hierbij een foto zend, staat in een particulieren tuin te Soerabaia. Naar ik meen is het *Cereus peruvianus*.

Het cultiveeren van Cactussen is in Indië zeer lastig; met de in 1930 door mij uit Europa meegenomen planten heb ik niet veel succes gehad. De meeste *Mamillaria*'s, *Echinocactussen* en *Echinocereussen* zijn doodgegaan, hoewel ik er ontzettend veel

moeite aan heb besteed. Ik hoop thans met zaaien gelukkiger te zijn, voornamelijk *Cereus*, *Opuntia*, *Agave* en *Aloë* bieden m. i. in Indië de meeste kans van slagen.

Cereus peruvianus in een tuin te Soerabaia.

Een goed merkartikel voor etiketten.

In antwoord op de vraag van den heer H. C. M. van Heynsbergen te Steenberg in N^o, 9 van dezen jaargang om een goed merkartikel voor zijn etiketten diene het volgende: voor mijn verzameling gebruik ik matglazen etiketten, waar ik ook met O. I. inkt den naam op schrijf. Nadat ze opgedroogd zijn, bestrijk ik ze met een penseel met blanke lak. Is dit goed droog, dan kunnen ze zelfs met water worden afgewasschen, zonder dat de inkt er af gaat.

Zwolle.

O. NEYSSEL.

HET LEEKENHOEKJE.

In het begin dezer maand moeten de planten, die dezen zomer buiten gestaan hebben, binnen gebracht zijn, de nachten worden te koud en we hebben de meeste kans op guur en vochtig weer.

Bij het binnenhalen der planten worden deze terdege geïnspecteerd onder de onderste bladeren en onder den pot, vooral wordt het gaatje in den pot niet vergeten, want dat schijnt een geliefde schuilplaats te zijn. Het liefst kiezen wij voor dit werkje een zonnigen dag uit dan kunnen de potten nog een weinig opdrogen.

Vul de potten niet te veel aan met aarde, zoodat ze gelijk is met den rand van den pot, dit veroorzaakt met het watergeven veel last, een centimeter onder den rand blijven, dan loopt het water niet van den pot af.

Met watergeven worden wij steeds zuiniger, omdat de planten niet zooveel water meer opnemen, daar de groei ophoudt. Hierop maken natuurlijk de winterbloeiërs een uitzondering, zooals *Rhipsalissen*, *Phyllo's* en *Ephiphyllums*.

Onze planten gaan nu den rusttijd tegemoet.

Zij, die er iets voor voelen om met het verpotten in het najaar eens een proef te nemen, kunnen nu zoo langzamerhand voorbereidingen treffen, hiervoor verwijzen wij naar hetgeen dienaangaande in het voorjaar geschreven is.

Is er in huis gelegenheid, dan worden de planten zoo licht mogelijk gezet, eenvoudig opgesteld kunnen wij er nog veel genoegen van beleven.

Kleine kasbezitters, die over een goede verwarming beschikken, zijn licht geneigd bij de eerste gure dagen, de verwarming aan te maken.

Wij moeten dit ontraden. Onze planten kunnen over 't algemeen best tegen de kou, en door de kas te verwarmen komen de planten niet tot rust, omdat wij verplicht zijn bij hogere temperatuur de planten meer water te geven. Het is wel zaak, dat de verwarming gereed ligt om bij vorst direct gebruikt te worden. Met vorst bedoelen wij geen nachtvorst, want door de kas af te dekken met rietmatten is bij nachtvorst de kas wel vorstvrij te houden.

Kamerkasjes worden zoo dicht mogelijk bij het raam geplaatst, men zorge ervoor, dat de bodem, waarop de potjes staan, sommige liefhebbers hebben op den bodem van het kasje een laag zand

of turfmoelm aangebracht, niet vochtig is en zoolang de temperatuur in het vertrek waar het kasje staat niet al te laag wordt (tegen het vriespunt) blijven we flink in het kasje luchten.

We dienen er rekening mede te houden, dat de planten die van buiten komen, niet direct in een warm vertrek geplaatst worden, deze overgang is te groot, vooral wat frissche lucht betreft.

MOETEN WIJ ONZE SUKKULENTEN BEMESTEN?

Dit opschrift treffen wij aan boven een artikel voorkomende op blz. 137 van jaargang 1931 door B. Th. K. De laatste zin luidt als volgt: „Is er nog iemand onder onze leden, die onder-vinding op dit punt heeft, dat hij spreke!”

Waarschijnlijk naar aanleiding van dit artikel ontving ik een verzoek van den Heer Bendien om eens proeven te nemen met „Pokon”.

Ik heb geen gelegenheid om proeven op groote schaal te nemen, waarbij nog komt, dat ik bij mijn bewering blijf, voorkomende op bld. 60 van „Vademecum”, dat bij gebruik van *goeden* grond bemesting af te raden is.

Bovengenoemd verzoek bereikte mij in het najaar van 1931, een geschikte tijd om eenige Phyllo's en Epiphyllums voor deze proef te gebruiken. Het resultaat was, dat de met „Pokon” bewerkte planten rijker bloeiden dan de gewoon behandelde planten. Deze proefneming heeft mij geleerd, dat de grond, dien ik gebruik voor Phyllo's en Epiphyllums, een bestanddeel mist, dat voor den bloei van genoemde planten bevorderlijk is, welk gemis nu aangevuld werd door de gebruikte mest.

Nu doen zich natuurlijk gevallen voor, en deze zullen in de groote steden veelvuldig voorkomen, dat men zich moet tevreden stellen met grond, dien men in een bloemenwinkel kan bekomen, omdat men in den regel op een étagewoning er niet op ingericht is om verschillende grondsoorten op te slaan en te gaan mengen. In deze gevallen moet men zijn toevlucht zoeken tot andere middelen en waarom zou dan kunstmest ontraden moeten worden. Een goede plantenvoeding moet bestaan uit kali, phosphorzuur en stikstof (aangeduid door K. P. N.)

Het beste kan men een plant vergelijken bij een zuigeling. Lijdt een zuigeling, bij natuurlijke voeding, aan ondervoeding, dan

wordt bijvoeding toegepast. Zijn de resultaten der bijvoeding gunstig en men gaat dan het kwantum bijvoeding steeds opvoeren dan krijgt men een zuigeling zoo welgedaan, dat hij of zij nauwelijks meer ademen kan, dus abnormaal.

Een dergelijk groot gevaar schuilt ook in het toedienen van mest aan onze planten. Men is licht geneigd, na bevredigende resultaten verkregen te hebben met bemesting, het kwantum op te voeren, iets waarvoor ook de Heer Romeijn, hortulanus te Utrecht, op een gehouden lezing waarschuwde.

Naar aanleiding van de mededeeling op blz. 228 van het Sept-nummer over het gebruik van *chloorhoudende* kunstmest moet ik den schrijver erop attent maken, dat een letterlijke weergave van hetgeen Dr. von Roeder geschreven heeft een ander licht op deze zaak werpt. Deze mededeeling komt voor in „Sukkulenten” een boekje geheel gewijd aan *succulenten anderen dan cactussen*. Het artikel luidt als volgt:

De bemesting.

Bemesting is slechts voor *snelgroeïende grootwordende* soorten geoorloofd, doch slechts in den tijd van den snelsten groei, dus meest in Mei tot Juli. Hoogsucculente vormen mogen niet gemest worden. Onder bijzondere verwijzing naar het zoo juist gezegde worden 2 recepten gegeven.

1°. Als bijvoeding van alle normale gevallen: (Kalkrijke aarde) 20 deelen superphosphaat 16—18 % ig, 9 deelen kalizout 40—40 % ig, 17 deelen zwazelzure ammoniak 20 % ig. 1 Gram van dit mengsel op 1 L. *gietwater*.

2°. Als volledige voeding op *tamelijk arme aarde*: (*zeer aanjagend*) en dan volgt de samenstelling zooals op blz. 228 aangegeven, met dien verstande dat opgegeven wordt dat e. e. a. opgelost moet worden in *gedistilleerd* water.

Die fijne onderscheiding van *giet-* en *gedistilleerd* water zal zeer zeker niet voor niets aangegeven zijn.

Ten overvloede wil ik nog een uitspraak laten volgen van een tot oordeelen bevoegd persoon.

De Rijkstuinbouwconsulent Ir. D. Bloemsmā te Apeldoorn heeft in den loop der jaren meermalen gewezen op waardelooze bloemenmest. Er werden ook wel goede bloemenmeststoffen gekocht maar men voorzag niet, dat deze schadelijk kunnen zijn, indien ze niet oordeelkundig worden gebruikt. Door de beperkte

ruimte van een bloempot toch kan de concentratie der zouten licht veel te groot worden en kunnen de plantjes verbranden. Dit ligt dan niet aan de mest, maar aan het gebruik daarvan.

„Pokon" beoordeelde hij gunstig; het onlangs aangeboden „Caracas" acht hij riskant in het gebruik, gezien het hoge chloorgehalte volgens analyse van het Rijkslandbouwproefstation te Maastricht. Weliswaar heeft hij er nog geen vergelijkende proeven mede genomen, maar herhaaldelijke bemesting, speciaal met chloorhoudende meststoffen, geeft op ongedraineerden grond (zooals potgrond is) niet anders dan een ophooping van zouten en doen dus een toenemende zoutconcentratie verwachten, die licht de fatale grens overschrijdt. Aanbevelen kan hij het niet op grond van een en ander en raadt daarom voorzichtigheid aan bij het gebruik maken ervan, dan wel bij het nemen van proeven op kleine schaal.

Prof. Hudig te Wageningen oordeelt in gelijken zin.

In ieder geval meent de consulent, zij men voorzichtig, daar anders zoo licht een ongunstig oordeel zou kunnen ontstaan over kunstmest bij kamerplanten op potcultures, welk oordeel misplaatst zou zijn. Slechts oordeelkundig gebruik en een betrouwbaar mestmengsel, vrij van chloor, zijn noodig, en verhoogden de liefde voor kamerplantencultuur.

Tot zoover wat het gebruik van kunstmeststoffen betreft.

Over het gebruik van gewone mest lezen wij in „Kakteenzucht leicht gemacht" door Dr. W. van Roeder op bld. 63 en dit is speciaal wijd gedrukt om er de aandacht op te vestigen:

„Den met de physiologische werkingen van meststoffen niet vertrouwden cactusvriend moet een bemesting, bijzonder met natuurlijke meststoffen, zooals gier, ontraden worden".

Gaat men over tot het gebruik van kunstmeststoffen sla dan geen waardeloos of schadelijk materiaal in, men kan beter een paar centen meer betalen dan zijn planten verknoeien.

Hilversum, Sept. '32.

CHR. DE RINGH.

Naschrift.

Het zwaartepunt van bovenstaand betoog ligt zonder twijfel in het al of niet schadelijke der chloorverbindingen in samengestelde meststoffen voor succulenten.

De heer De Ringh meent daarbij, dat „een letterlijke weergave

van hetgeen Dr. von Roeder geschreven heeft, een ander licht op deze zaak werpt."

Toch is dit niet het geval. Het is niet mijn bedoeling geweest de eerste samenstelling (als bijvoeding voor alle normale gevallen) te verzwijgen en alleen de tweede (volledige voeding op tamelijk arme aarde) te noemen, om daardoor het voorkomen van chloor, zooals dat in „Caracas" voorkomt, goed te praten.

Was dit mijn bedoeling geweest dan zou ik evengoed het eerste mengsel van Dr. von Roeder als voorbeeld hebben kunnen noemen. Want het 40—42 % kalizout uit de eerste samenstelling bevat eveneens een hoog chloorgehalte. nl. 43.7 %, zoodat in dit geval per liter water 85 1/2 milligram chloor wordt toegediend, terwijl dit bij het tweede mengsel 122 milligram bedraagt. De fijne onderscheiding van giet- en gedistilleerd water heeft met het chloorgehalte dan ook niets te maken.

Dat ik met opzet de eerste samenstelling niet genoemd heb, ligt hierin, dat ik deze meststof minder geschikt acht voor succulenten. De bestanddeelen van het eerste mengsel toch zijn slechts ten deele oplosbaar en laten in de potkluit een hoeveelheid onnoodige „ballast" achter.

De tweede samenstelling is, evenals Caracas en Pokon, langs zuiver chemischen weg verkregen en evenzoo volkomen oplosbaar, wat voor het bemesten van potplanten gewenscht is.

Uit de mededeeling van den heer De Ringh. dat de door Dr. von Roeder genoemde mengsels voorkomen in een boek gewijd aan „*Succulenten andere dan cactussen*" zou de lezer kunnen concluderen, dat deze mengsels niet geschikt zijn voor *Cactussen* en ik deze in mijn vorig artikel eigenlijk niet had mogen noemen. Men kan evenwel gerust zijn.

Dr. von Roeder beveelt hetzelfde mengsel óók aan voor *Cactussen*, getuige het artikel „Die Dúngung von Kakteen" voorkomende in „Der Lehrmeister im Garten und Kleintierhof" van 17 Juli 1932, pag. 339.

Wanneer Dr. von Roeder twee verschillende chloorbevattende meststoffen voor cactussen en andere succulenten durft aanbevelen, dan zal hij hiervoor een gegronde reden hebben gehad, want indien deze practicus aan een schadelijke werking van chloor ook maar had getwijfeld, dan had hij zonder bezwaar twee chloorvrije samenstellingen kunnen kiezen. Ik blijf dan ook bij mijn bewering van de vorige maand, dat chloor in zuiver opgelosten vorm en

in zoo geringe hoeveelheid onder duizendvormige verdunning toegediend, geen schadelijken invloed heeft.

Overigens ben ik het met den heer De Ringh eens, dat men met het toedienen van kunstmest in het algemeen bij cactussen zeer voorzichtig moet zijn, zooals ik trouwens in mijn artikel van de vorige maand voldoende heb laten uitkomen. Ook moet men niet verwachten, dat een kunstmestmengsel, onverschillig welk merk het is, als een wonder middel kan worden beschouwd, dat uit kale twijgen zoo maar plotseling bloemen te voorschijn toovert. In dit verband mogen wij wijzen op het nieuwe foldertje door de heer H. P. Bendien voor zijn Pokonreclame verspreid. Op de achterzijde van dit reclamegeschrift komt een afbeelding voor van een geïmporteerde Opuntiaschijf (*Opuntia Bergeriana*) met het volgende bijschrift: „Geïmporteerde Schijf *Opuntia* bij den Voorzitter van den Kring Het Gooi van Ned. Ver. „Succulenta" N. J. Peursum te Hilversum, na gepot te zijn in bloei. Heeft 16 volkomen bloemen gegeven en is dadelijk na het oppotten 1 X per H dagen met *Pokon* bemest". De goe-gemeente zou kunnen denken, dat deze schijf tengevolge van de Pokonbemesting is gaan bloeien. Ieder ingewijde weet evenwel, dat de knoppen van zulke uit Italië en Zuid-Frankrijk geïmporteerde schijven steeds tot volkomen ontwikkeling komen, zelfs al had men de schijf in een pot met zuiver grintzand opgepot. Maar al geeft men zoo 'n schijf de volgende jaren geregeld een Pokon bemesting, dan zal men er toch zelden of nooit meer bloemen aan krijgen. Zulk een reclame is misleidend en doet aan onze liefhebberij meer kwaad dan goed.

G. D. D.

ECHEVERIA METALICA.

Als we er Berger op naslaan, vinden we de bekende Metaal-echeveria als een variëteit van *Echeveria gibbiflora* D. C., die van het type afwijkt door haar bredere bladeren, die bronskleurig zijn en berijpt, met een fijne witte of roodachtige rand. Verder de variëteit *crispata* Baker, die van *metalica* te onderscheiden is door haar meer gekroesden bladrand en tenslotte de var. *carunculata*, waarvan de bovenzijde der bladeren voorzien is van knobbelige woekeringen, die doen denken aan lappen rauw vleesch. Het wil ons voorkomen, dat we bij deze laatste met een mutatie te doen

hebben en om de graad van erfelijkheid hiervan te onderzoeken wilden we laatst een kruisbestuiving tot stand brengen tusschen de waarschijnlijkste stamsort: *metalica* en *carunculata* over en weer. Hoe groot was onze verbazing toen we bemerkten, dat onze *metalica* alleen stampers en geen meeldraden bleek te bezitten, dus slechts eenslachtige vrouwelijke bloemen voortbracht. Er was ons wel iets aan gelegen om stuifmeel van deze soort te bekomen voor de reciproke kruising met *carunculata*. Maar nu komt het gekke van de geschiedenis. Waar ik ook bloeiende *metalica*'s aantrof, overal waren de planten uitsluitend vrouwelijk en was er van meeldraden geen spoor te bekennen. Zouden onze leden, die nog bloeiende planten van de gewone *metalica* bezitten, eens willen nakijken of dit bij hen ook het geval is, of dat ik toevallig slechts planten onder het oog kreeg, die oorspronkelijk van dezelfde plant gestekt zijn. En zouden ze ons dan mogelijk een bloeiend takje en een rozetje willen sturen. Helaas is mijn eigen *carunculata* nu uitgebloeid, maar ik ben er toch wel erg benieuwd naar. Mag ik bij dezen gelijk even in herinnering brengen, dat *Carunculata* alleen stek maakt, wanneer men de oude kop zoodanig afsnijdt, dat daaronder nog enkele bladeren blijven zitten. Het zijn juist deze oogen in de oksels der resteerende bladeren, die uitloopen. Andere *Echeveria*'s gedragen zich bij het stekken minder kieskeurig.

V. D. H.

NIEUWE LITERATUUR.

Verschenen: **The CACTUS Journal**, *being the official organ of the Cactus and Succulent Society of Great Britain*. Vol. 1, No. 1 (September 1932). Een bespreking van dit nieuwe tijdschrift verschijnt in het volgend nummer.

EERVOLLE ONDERSCHIEDING.

Op de jaarlijksche tentoonstelling van de Vereeniging *Floralia* te 's Gravenhage, welke in Augustus plaats vond, verwierf de inzending *Succulenten* van den Heer W. N. Noteboom, een der oudste leden van *Succulenta*, een „zéér eervolle vermelding met lof van de jury“.

Er werd slechts één enkele zéér eervolle vermelding toegekend, welke aan de mooie, en vooral zeer goed verzorgde planten van den Heer Noteboom te beurt viel.

UIT DE AFDEELINGEN.

Kring Amsterdam.

Vergadering van den kring op *Maandag* 24 October 8 uur in gebouw „Koningin Wilhelmina“, Prinsengracht 1015.

Op dezen avond zullen wij het genoegen hebben den Heer Krijger, tuinbaas van Artis in ons midden te hebben, welke een lezing met lichtbeelden voor ons zal houden.

Het onderwerp zal zijn:

Een wandeling in Artis langs dieren en planten, inzonderheid cactussen.

Amsterdam, Leliegracht 32. Tfn. 47813.

H. WITTE, *Secretaris*.

Kring Enschede en Omstreken.

De vergadering gehouden op 1 September 1932 in Rest. Top, was mede door de vacantie's, matig bezocht. Deze bijeenkomst was in hoofdzaak voor bespreking reglement. Wegens de geringe opkomst moest dit punt nogmaals worden uitgesteld tot de volgende vergadering.

Het bestuur wekt alle leden op, aanwezig te zijn bij de eerstvolgende vergadering, die gehouden wordt op Donderdag 6 October 1932, 's avonds 8 uur in Rest. Top.

Enschede, Roomweg 262.

A. STROBOER, *Secretaris*.

Kring „Het Gooi“.

Ledenvergadering op Vrijdag 7 October 1932, 's avonds 8 uur, in de Openb. Leeszaal, Heerenstraat, Hilversum.

Agenda:

1. Opening. 2. Verslagen Excursie Kweekerij van den Heer Mulder en van de Lezing van den Heer Romeyn. 3. Notulen. Mededeelingen. 4. Mededeelingen over de Plantenkeuringen. 5. Laatste Ruil- en Verkoopbeurs van dit jaar. 6. Rondvraag. Sluiting. *Met 't oog op de belangrijkheid van punt 4 is 't gewenscht, dat allen present zijn.*

P.S. Indien U een of meer planten te missen hebt, neemt deze dan mede, opdat ze op de gewone wijze ten bate van de kas kunnen worden verkocht.

W. CHR. BEEKMAN, *Secr.*

Excursies Kring „Het Gooi”.

Zaterdagmiddag, 5 October 1932: Bezoek aan de kas van de Dames Mees. Verzamelen: Kruispunt Schuttersweg, 's Gravelandsche weg, Buss. Grintweg. Zorgt om 14.30 op dit punt te zijn.

Zaterdagmiddag, 15 October 1932: Bezoek aan den *Hortus Botanicus*, Nieuwe Gracht, *Utrecht*. Leider: de Heer D. J. Romeyn, Hortulanus.

Vertrek uit Hilversum per trein: 14.25 (Maliëbaan uitstappen).

. bus: 14.-.

Een ieder zorgt om 15.15 op de plaats van bestemming te zijn.

W. CHR. BEEKMAN, *Secr.*

Kring Groningen en Omstreken.

Op de vergadering van 13 September die goed bezocht was, verraste de heer De Ringh ons met zijn tegenwoordigheid. Deze gaf uitbundig uiting van het vele mooie werk door den Secretaris van dezen actieven Kring verricht, vooral ook in het belang der landelijke vereeniging, zooals uit de correspondentie met het secretariaat voldoende blijkt. Besloten werd de excursies Streuper en Dertien tot het volgend jaar uit te stellen. Verder werd in beginsel besloten om het volgend jaar Mei een tentoonstelling te houden, De heer De Ringh was er van overtuigd, wat deze, gezien de bloei van onzen Kring, zeker een succes zal worden.

J. FOKKINGA, *Secretaris*.

Kring Groningen en Omstreken.

Vergadering op 11 October as. 's avonds 8 uur in het „Victoria Hotel” te Groningen.

Agenda: Opening, notulen, ingekomen stukken. Verloting aangekochte planten. Onderling bespreking over opgedane ervaringen in dit seizoen in te leiden door den Voorzitter. Causerie over het bevruchten van planten door bijen (in te leiden door den Secretaris). In de pauze ruil- en verkoopbeurs. Rondvraag en sluiting.

J. FOKKINGA, *Secretaris*.

Buiten Damsterdiep 98.

Kring Haarlem en Omstreken.

Op Vrijdagavond, 9 September hielden wij een drukbezochte vergadering in Hotel „Lion d'Or” te Haarlem. Nadat de vele nieuwe kringleden waren voorgesteld en de presidente, in een zeer geestig berijmd resumé, een overzicht had gegeven van het kringwerk in het verschenen jaargedeelte, volgde de verdeling van Z.-Afrikaansche importen waarbij menige vraag over groei- en kweekwijze aan de orde kwam en tot genoegen der vragenstellers kon worden beantwoord.

Na de pauze doorleefden wij weer de onvergetelijke Junidagen waarop de tentoonstelling werd gehouden.

Aan de hand van vele lichtbeelden besprak onze presidente enkele inzendingen. Zondag 18 September trokken een 15-tal leden gezamenlijk naar den Amster-

damschen Hortus om daar de schat van vetplanten in oogenschouw te nemen. Wij brachten twee uren temidden der exotische gewassen door en keerden hoogst voldaan huiswaarts.

W. J. V. ESSEN, *Secretaris*.

Kring Haarlem en Omstreken.

Vergadering op Donderdagavond 13 October, 's avonds 8 uur *precies* in Hotel „Lion d'Or", Kruisweg, Haarlem, alwaar de Heer J. M. v. d. Houten uit Rotterdam komt spreken met als onderwerp „Een en ander over onze Succulenten".

Tijdens de pauze ruilbeurs. Nog is het den geschiksten tijd om vele planten in andere handen te doen overgaan, wij verzoeken dus onzen leden veel meer materiaal dan de vorige keer mee te brengen.

Het Kringbestuur heeft gemeend alsnog aan de prijswinnaars op de Juni-tentoonstelling een certificaat te moeten verstrekken. Een en ander wordt hun in de October- of Novembervergadering uitgereikt.

W. J. V. ESSEN, *Secretaris*,

Joh. Verhulstweg 34,

Bloemendaal (post Santpoort).

MUTATIES LEDENLIJST.

ADRESWIJZIGINGEN.

- Mevr. S. de Smitt-van Daelen, v/h. Zeist, Slotlaan 85a, thans Amersfoort, Kortegracht 22.
 F. W. Keiler, Amsterdam W., v/h. Crijnsenstraat 39m, thans J. P. Heijestraat 115n.
 R. Gierveld, Borne, v/h. Almelooscheweg 20, thans Azeloscheweg 41 B.
 J. R. Muller, Assist. Botan. Anat. Lab., A'dam, v/h. Naarden, Jan Steenlaan 8, thans Bussum, Statenlaan 15.
 H. L. Dolk, Delft, v/h. Westvest 30, thans Coendersstraat 12.
 Paul G. Moerei, Eindhoven, v/h. Guido Gezellestraat 27, thans Humboldtplein 8.
 Mevr. C. M. Hornink-Regter, Hilversum, v/h. Boschlaan, thans Boomberglaan 15 A.
 Mej. E. Geertzema, v/h. Utrecht, Brigittenstraat 16, thans Kolhorn (N.-H.)
 Mej. M. P. Homberg, Laren (N.-H.), v/h. Eemnesserweg 26, thans de Leemkuil 17.
 Mevr. L. Dekker-Steelink, Voorburg, v/h. Dr. Blookerstraat 26, thans Laan van Oostenburg 35.
 J. H. van Dijk, tuinman, v/h. Egmond a/Zee, „Huize St. Agnes", Voorstraat 65, thans Liefdegesticht, Zijtaard, Gemeente Veghel.

NIEUWE LEDEN.

- Mejuffr. W. C. Jes, Alkmaar, Emmastraat 49.
 A. J. H. Kortebein, Apeldoorn, Mariastraat 91.
 Mevr. D. Schonebaum-v. d. Hinde, Bussum, Koningslaan 43.
 J. W. Nijbroek Jr., p/a. den Heer Haveman, Deventer, Hooge Hondstraat 13.
 J. J. Six Dijkstra, Ede, Berkenlaan 20.

- C. Smit, Enschede, Vondelstaat 17.
 W. Hendrikse, 's-Gravenhage, Tafelbergstraat 26.
 W. M. Griethuysen, Assist. Resident. tijdelijk: 's-Gravenhage, Adriaan Pauwstraat 18.
 S. van Deft, Groningen, Thomassen a Thuessinklaan 20.
 A. Timmer, Harderwijk, Stationslaan 1.
 M. Brandt, Haarlem (N.) Olmenstraat 8 Z.
 Mej. Tine Bos, Koog a/d. *Zaan*, Zuiderkerkstraat 40.
 Gerard Th. Odijk, Nieuw-Loosdrecht.
 Mej. J. M. C. Driessen, Oosterbeek (Gld.), Grintweg 21.
 G. van der Sluijs, Poeldijk, Leugenbrug 77.
 J. Stehouwer, Rotterdam, Hudsonstraat 153A.
 W. G. Perdok, Stadskanaal, Oosterstraat 23.
 M. H. Orbon, Hoofd der Lagere Landbouwschool, Weert.
 T. Huizinga, Wijckel (Friesland).
 Mevr. P. de Ridder, Zaandam, Zuiddijk 97.
 P. S. Wansink, Zierikzee, Dam B 88.

Buitenland.

- L. Cleempoel, Gasthuisstraat, Temsche (België).
 Richard Graessner, Spezialgeschäft für Kakteen und Sukkulenten, Perleberg (Duitschland).

RECTIFICATIE.

- W. Dal, Haarlem, Bakkerstraat 23 (in plaats van 53).
 D. W. van Waard, Haarlem, Haitsma Mulierstraat 23 (in plaats van 15).

BIBLIOTHEEK.

Adres: Chr. de Ringh, van Ostadelaan 23, Hilversum.

RUILRUBRIEK.

Gevraagd: Stapelia's op naam, Ook zaailingen of stekken komen in aanmerking. *In ruil voor* Cactussen of andere vetplanten.

Adres: Mevr. J. Grullemans-van Berghem, Veldhorststraat 45, Lisse.

Aangeboden in ruil voor jonge Cactusplantjes (mits op naam) de volgende vaste planten: *Campanula persicifolia*, *Camp. lactiflora*, *Delphiniums*, *Papaver oriëntale*, *Nepeta Mussini*, *Oenothera fruticosa major*. *Geranium platypetalum*, *Gaillardia grandiflora*, *Stachys lanata*, *Lychnis chalconica*, *Lychnis Arkwrightii*, *Primula hybr.* „Purpurkiszzen“, *Saxifraga umbrosa*, *Iberis sempervirens* Snowflake, *Viola cornuta* G. Wermig, *Yucca filamentosa*, *Varens (Athyrium Filix femina)*, Klimrozen (Alberic Barbier en Zepherine Drouhin), heesters (*Berberis Aquifolium*, *Ribes sanguineum* en *Polygonum Auberti*).

Adres: Floris Hers, Oosterzee (Fr.).

Gevraagd door Mevr. L. de Boer-Oosthoff. Oranjestraat 17, Winschoten: een complete serie plaatjes, behorende bij Pette's Album, in ruil tegen Cactusen en andere vetplanten.

Gevraagd door O. Neyssel, Rembrandtlaan Zwolle: 50 plaatjes van Pette's Cactus-album in ruil voor 100 bonnen of plaatjes van Verkade's Cactus-album.

Aangeboden: Een complete serie Verkade's cactusbons (210) in ruil voor een of meer der volgende planten. *Astr. asterias*, *Etus microspermus*, *Etus Williamsii*, *Esis aurea*, *Ereus Knippelianus*, *Ereus Poselgerianus*, *Mamm. senilis*, *Cer. grandiflorus*. Adres: J. v. d. Elshout, Bosschendijk D 55, Oudenbosch.

Aangeboden, in ruil voor Notocactusen of *Gymnocalycium's* (van bloeibare grootte; geen *Saglionus!*) groote planten van Waterlelie's geschikt om in een tobbe of teil gekweekt te worden. Nadere inlichtingen bij J. B. Lindeijer, Stastokstraat 70, 's-Gravenhage.

Gevraagd: complete serie plaatjes van Pette's album „Cactusen" in ruil voor Cactuszaailingen van Februari van dit jaar of ouder in 200 soorten of *Phyllo's* in 50 soorten of *Stapelia's* in 20 soorten.

Adres: G. Smit, Klingelbeek 1 F, Arnhem.